

ВЕТЕРИНАРНІ НАУКИ

Серховець С.В.

магістр;

Нікадров Є.С.

магістр;

Суржа Д.В.

магістр,

Подільський державний аграрно-технічний університет

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАПУВАННЯ СЛУЖБОВИХ СОБАК

Правильно організоване якісне годування службових собак є важливим фактором збереження їх здоров'я і працездатності. Проте, надзвичайно важливу роль у збереженні здоров'я і працездатності службових собак відіграє правильно організоване напування. Про це свідчить той факт, що вже 6% дегідратації (обезводнення організму) викликає серйозні наслідки у життєдіяльності собаки, а 12% – потребує екстрених заходів щодо збереження здоров'я та життя собаки. Порушення правил годування та напування призводить до погіршення якості підготовки і використання службових собак під час використання за призначенням, а також до важких захворювань, виснаження, а іноді до смерті службового собаки.

Зазначимо, що питання організації годування службових собак достатньо відображено у керівних документах щодо організації кінологічного забезпечення [1-5] та Нормам годування штатних тварин [6]. Однак, результати аналізу керівних документів та спеціальної літератури дозволили дійти висновку, що питання організації напування службових собак недостатньо врегульоване та потребує додаткового висвітлення.

Вода відноситься до основних поживних речовин і є дуже важливим елементом в раціоні службових собак. Кров, лімфа, міжклітинна, внутрішньоклітинна рідина, сльоза, слина, піт, шлунковий сік, сік підшлункової залози, жовч, сеча, кишкові виділення і виділення зі

статевих або дихальних шляхів – це все вода з розчиненими в ній речовинами. Вода становить близько 70% маси тіла собаки і виконує комплекс функцій: регулювання температури тіла; зволоження повітря, що надходить в організм; транспортування поживних речовин і кисню в усі клітини організму; захист і буферизація життєво важливих органів; участь у всіх процесах травлення і засвоєння поживних речовин; виведення відходів процесів життєдіяльності [7].

Досить важливим питанням є визначення потреби організму собаки у воді. Найбільш поширеним підходом до визначення такої потреби є розрахунок, який становить 40-60 мл води на 1 кілограм маси тіла на добу (для молодих собак – 80-120 мл). Однак, такий підхід не враховує низку важливих факторів.

Поділяємо позицію окремих науковців стосовно того, що на 1 кілокалорію, отриману або витрачену собакою, потрібно близько 1 мл води. Такий підхід вважаємо більш обґрунтованим, адже він враховує фізичні навантаження, витрати води на випаровування для підтримки постійної температури тіла та низку інших факторів. Зазначимо, що обов'язковими умовами у розрахунку потреби організму собаки у воді є вік службового собаки, індивідуальні особливості породи, раціон (тип кормів), умови утримання, фізичні навантаження, пора року, температура та вологість повітря, якість води. Крім того, під час організації напування собак потрібно враховувати фізіологічний стан та потреби вагітних та лактуючих самок.

Важливим фактором в організації напування собак є також збільшення витрати енергії організмом собаки, яке для службових собак становить в середньому на 25–30 %, у порівнянні з дорослими собаками в період спокою [8].

Під час організації напування службових собак обов'язково потрібно враховувати якість води, тобто її склад і наявність або відсутність в ній різних біологічних забруднень. Питна вода повинна мати складний мінеральний склад, а тому чиста, дистильована вода, а також вода, що утворюється під час танення снігу або інших джерел (льодовиків і сніжників в горах), не є повноцінною питною водою, а тривале напування такою водою викликає втрату організмом мінеральних речовин.

Враховуючи зазначене, серед основних вимог (рекомендацій) до напування собак можна виокремити такі:

забезпечення кінологічних підрозділів якісною питною водою для напування службових собак, яка відповідає вимогам державних санітарно-гігієнічних нормативів (у тому числі й на місцях тимчасового утримання службових собак, під час перевезення);

підбір обгрунтованого раціону годування (вибір корму з високим вмістом жиру для вироблення ендогенної води при високих навантаженнях, правильний підбір корму за складом і ступенем засвоєння організмом), уникнення різких змін типів раціону;

інвентар для напування службових собак повинен бути чистим, для чого він після кожного вживання добре очищається від осаду попередньої води;

дотримання практики роздачі води між годуваннями (приблизно через годину після годування).

Зазначений перелік вимог (рекомендацій) не є вичерпним. Використання окреслених рекомендацій під час організації напування службових собак дозволить попередити їх захворювання, покращити працездатність і продовжити тривалість використання службових собак.

Список використаних джерел:

1. Про кінологічне забезпечення в Державній фіскальній службі України. Наказ Міністерства фінансів України від 15.12.2015 № 1147.

2. Про затвердження Інструкції з організації службової кінології в Національній гвардії України. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 05.08.2014 року № 772.

3. Про затвердження Інструкції з організації кінологічного забезпечення в Державній прикордонній службі України. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26.03.2018 року № 234.

4. Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів ДСНС. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 11.07.2018 № 597.

5. Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів Національної поліції України. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 01.11.2016 № 1145.

6. Про норми годування штатних тварин військових частин, закладів, установ і організацій Збройних Сил, інших військових формувань, структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, органів і підрозділів Національної поліції, цивільного захисту та установ кримінально-виконавчої служби. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2001 року № 1348.

7. Матеріали V міжнародної науково-практичної конференції «Проблемные вопросы служебной кинологии на современном этапе» (19 мая

2016 г., Ростов-на-Дону). Ростов-на-Дону: ФГКУ ДПО РШ СРС МВД России, 2016. 128 с.

8. Кінологія: утримання та годівля собак: Навчальний посібник / В.А. Бурлака, Н.В. Павлюк, В.М. Степаненко та ін. / Під загальною редакцією доктора сільськогосподарських наук, професора В.А. Бурлаки. Житомир: Видавництво «Волинь», 2004. 412 с.